
FAITH and SCIENCE

Ukrainian Religious Magazine
101 Cambridge Road, Brookhaven, Pa., 19015
U. S. A.

94 JANUARY — FEBRUARY 1978

Передплата: Річна 5.00 дол.
 Піврічна 2.50 дол.

Передплату посилати на адресу:

"Faith and Science"
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

З М І С Т

1. Час	1
2. Про наше відношення до Бога	2
3. Дні летять	3
4. Унікальні чуда Ісуса	4
5. Ще одна можливість	8
6. Коли грішник не може бути спасений	9
7. Другий прихід Христа	11
8. Тихі хвилини	17
9. До совісті світу	18
10. Тюремна поезія	19
11. Атеїзм без маски	20
12. Нація	27
13. Рік 1918-ий в Україні	28
14. Сльози	31
15. Краще прощати	31
16. Хто зневажає правду	31
17. З'їзд Об'єднання Товариств	32
18. Аптека на вітті	32
19. Перший фонограф	34
20. Створення світу	35
21. Перші будильники	39
22. Звідусіль	39
23. У світі розумних думок	41

Ч А С

У різні способи ми використовуємо час.

Коли говоримо, що провели два тижні вакацій, — це дозвілля час.

Коли сьогодні були зайняті працею — це робочий час.

Коли книжка інформує нас, що в такому-то році сталася така-то подія, — це хронологічний час.

Коли відзначаємо чийсь день народження — це біологічний час.

Коли думаємо, що лекція, яка затягнулась, ніколи не скінчиться, — це психологічний час.

Коли в Біблії оповідається, що "як настало виповнення часу, Бог послав Свого Сина", — це призначений час.

Коли Рада Безпеки Об'єднаних Націй збирається на надзвичайну сесію — це кризовий час.

Коли нам сказано, що "ось тепер час приемний, ось тепер день спасіння", — це можливості час.

Коли я скажу, що не знаю багато про час, то знайдуся в оточенні численного товариства. Наймудріший філософ, найздібніший вчений, найглибший богослов не можуть дати окреслення часу. На питання: "Що є час?" бл. Августин відповів: "Якщо ніхто мене не питає, то я знаю; якщо ж хочу пояснити тому, хто мене запитав, то я не знаю".

Хтось порадив мати час для десяти справ:

1. Май час для праці — це є таємниця успіху.
2. Май час для дозвілля — це є символ молодости.
3. Май час для читання — це є джерело знання.
4. Май час для роздумування — це є зміцнення розуму.
5. Май час для любови — це є секрет життя.
6. Май час для мріяння — це є душа натхнення.
7. Май час для допомоги — це є забезпечення щастя.
8. Май час для радості — це є пісня досвіду.
9. Май час для молитви — це є джерело сили.
10. Май час для планування — це є таємниця мати час для всього вище зазначеного.

ПРО НАШЕ ВІДНОШЕННЯ ДО БОГА

“Що потрібно, аби догодити Богові?” — запитали Антонія Великого.

Він відповів: “Де б ти не був, завжди май перед очима своїми Небесного Отця; якою б ти не був зайнятий справою, дивись, чи схвалюється вона Святим Письмом”.

Як добре було б, якби ми жили не за своїми думками і свавіллям, але завжди запитували Господа через Його Слово: скажи мені, Господи, чи можу я це робити, чи ні? Так чинили пророки, так запитував псалмист: “Повідом Ти мене про дорогу, якою я маю ходити, бо до Тебе підношу я душу свою!” (Пс. 142:8).

Хоч ти живеш на землі, але думка твоя повинна бути в Бога. Ходи на землі, але живи на небі. Вважай кожна мить твого життя, коли ти не думав про Бога, надаремно витраченою. Ті години, коли ти не думаєш про Бога, і коли жодна добра і шляхетна думка не обертається в твоєму розумі і серці, вважай для себе загубленими.

Присвячуй Богові початок кожного дня і ночі у молитві, дякуй Йому за минуле та проси Його благословення на майбутнє.

Пам'ятай про Бога, і Бог пам'ятатиме про тебе і не залишить тебе.

ДНІ ЛЕТЯТЬ

Втікають дні, літа минають,
Хвилини лунуть дорогі,
І молоді часи зникають,
Немов далекі береги.

І все проносять за собою,
А ми лиш дивимось на все, —
Як все тікає за водою,
Як нас життя кудись несе.

Кудись несе, щоб не вернулись
Оці літа-роки сумні...
Та ми ще можемо озирнутись
На всі змарновані дні.

Сказати можемо: “Отче, Боже,
Блукав я довго, блудний син!
О, хто ж мені тепер допоможе
Вернуть змарновані часи?”

Не думай ти старе вертати,
Подумай лиш, як далі жити,
Як гріх тяжкий нам подолати,
І як старе життя лишити.

Нам треба швидко всім скоритись,
Забути все, чим світ живе,
Нам треба з Богом примиритись
І починать життя нове.

Усе Христові присвятити,
І в серці мати лиш Його,
Нам треба всім для Нього жити,
Для слави Господа свого.

О, любий друже, ти для світу
Свого життя більш не давай,
А в свою душу ти відкрити
Христа Спасителя приймай.

УНІКАЛЬНІ ЧУДА ІСУСА*

“Сліпі прозрівають, криві ходять, очищуються слібі на проказу, і чують глухі, воскресють померлі, убогим звіщається Добра Новина”.

Лук. 7:22.

Розглядаючи різні аспекти самооб’явлення Божого в Христі, як це є записане в Євангеліях, ми не можемо розминутися з тим наявним фактом, що Ісус мав дуже тонкий моральний погляд на всі справи людського життя, однак, mimo загальної недосконалості всіх людей, Він був запевнений у Своїй особистій досконалості. Хоч Він жив серед неморального суспільства, де на кожному кроці чинився гріх і перекручувався Закон Божий, Сам Він не вчинив жодного гріха ані несправедливості, а в Своїй поведінці й у Своїх відносинах до Бога-Отця та до людей Він був абсолютно досконалий і чистий, без найменшого закиду.

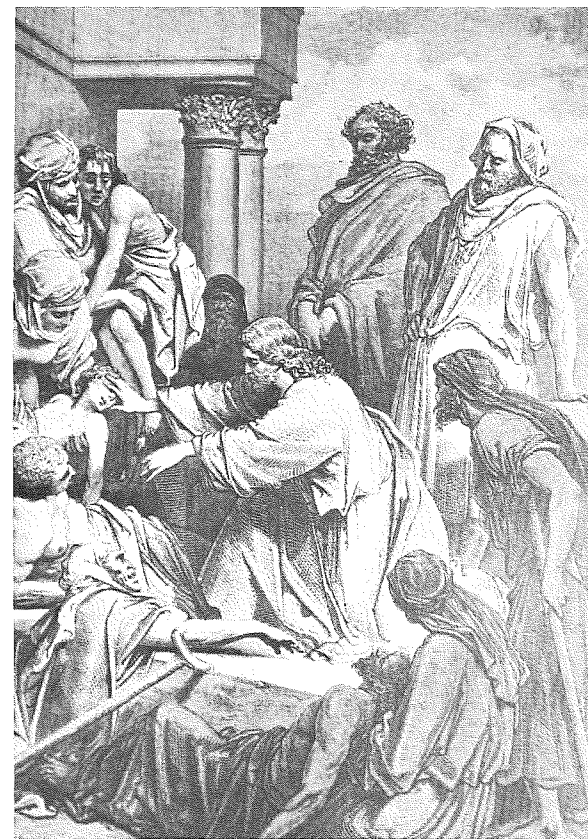
У Своїм характері Ісус виявив незвичайну лагідність і покору. Він не лише поставив Себе взірцем у цьому відношенні, але також вимагав від усіх людей прийти до Нього і навчитися тієї небесної лагідності та покори від Нього, бо це є найвеличніші чесноти правдивої богобійної людини. Однак, у Своїй особливо великій покорі, Він вповні усвідомлював Свою унікальну окремішність від усіх людей. Свідомість Своєї надзвичайної вищості, як Творця до Свого творін-

ня, не викликала найменшої риси самозвеличення, ані не спонукала найменшого бажання відкидати зіпсутих гріхом людей з відразою, як це дуже часто виявляли юдейські книжники та фарисеї. Навпаки, Ісус виявив якнайбільше любови, милосердя і співчуття до всіх грішних і заблудлих у темряві людей, простягаючи їм спасенну руку помочі та порятунку.

Ісус підніс Божі вимоги праведного і святого життя для всіх людей на найвищий рівень — на рівень ідеальний. І хоч вони належать до категорії найвищого духовного порядку, проте Він накреслив їх для нас чіткою, простою і ясною думкою. Щоб належно розуміти, що Бог хоче від людини, не потрібно бути дипломованим ученим. Кожна людина, незалежно від її освітнього рівня, якщо вона тільки захоче примиритися з Богом, може прийняти та розуміти Христові не міг дорівняти ніхто з магає від неї. У цьому відношенні Христос не міг дорівняти ніхто з основоположників різних релігій, бо вони самі не знали належно Бога, ані не розуміли Його святої волі. Різниця між Христом і ними є та, що в Христі Бог об’являв лю-

дям Себе, а вони навчали людей про те, що самі не розуміли належно; вони передавали людям здогади про Бога, Якого особисто не знали. Божі вимоги праведного життя для всіх людей Ісус скристалізував людською мовою кон-

примете її — і спасетесь у вічне життя, або відкинете її — і будете невідклично засуджені на вічну загибель. Христова вимога звучить авторитетно, як ультиматум Найвищого, як Закон Володаря над народами.

Уздоровлюючий Христос.

кретно, ясно і недвозначно. Якщо ви почуєте Христову вимогу у вашому серці, звернену особисто до вас, ви напевно не матимете найменшого сумніву відносно того, що Він вам сказав, що Він вимагає від вас і що ви маєте учинити. Ви або

Ісус так докладно звіщав сповнення месіянської надії в Собі для ізраїльського народу, що не можна мати навіть найменшої крихітки сумніву щодо Його слів, бо вони дуже впевнено свідчили про Його божественне посланництво. І тоді,

* До серії статей “Унікальна Особистість Ісуса”.

коли для духовних провідників і для більшості народу в Юдеї Христові заяви виглядали недоречними, проте вони з найбільшою прецизійністю сповнили всі пророчі провіщення і якнайдокладніше виправдались у дальшій розвитку історії людства. Хіба тільки недомки у своїй гріховній упертості й задикуватій зарозумілості можуть відкидати всі незаперечні історичні евіденції про те, що Ісус Христос був справді Той давно провіщений пророками Месія ізраїльського народу — Спаситель усього людського роду.

Наведені твердження скеровують нашу думку до дуже важливого міркування, висновки якого, безперечно, мусять бути самоевідентні. Якщо Ісус не був звичайним чоловіком, як усі інші люди, але прийшов у людському тілі об'явитися нам як Богочоловік у Своїй сутності, особистості й характері, то це, безсумнівно, мусило б для людей у якийсь конкретний спосіб виявитись, інакше ніхто не пізнав би і не прийняв би Його Господом, Богом і Спасителем, а це була б найбільша помилка, яка перекреслила б саму мету Його першого приходу на землю. У цьому важливому аспекті самооб'явлення Ісуса, як Богочоловік, не міг цілком замкнутися в Собі, не виявити крізь заслону тіла найменшого промінчика Своєї божественності й не дозволити на пізнання Себе, як Бога, бо це було б закрило всяку можливість на спонуку викликати в серці людей віру в Нього, як божественного Спасителя, всесильного спасти людський рід від вічної загибелі й спромож-

ного бути справжнім Посередником між Богом і людьми. Господь Ісус Христос прийшов об'явити Себе Сином Божим і об'явити нам Бога-Отця. Отже, ми, як люди, мусимо бачити Його цілком іншим і відрізненим від людей, щоб пізнати і прийняти Його божественність, інакше Він відійшов би від нас цілком незаний, а тоді ніхто з грішників не був би покாரаний за неприйняття Ісуса Христа Своїм особистим Спасителем.

Однак, Ісус не міг цілком здійняти заслони тіла і відкрити Себе до тієї міри, щоб ми бачили Його так, як бачать Його небесні анголи, бо тоді ми були б фактично присилувані повірити в Нього і прийняти Його Господом, Богом і Спасителем. А в такому разі була б цілком знівечена повнота вибору нашої волі та добровільне прийняття нашого спасіння через віру в Нього було б цілком неможливе.

Подумаймо з особливою серйозністю над таким питанням: Коли б Бог — Творець неба і землі, Вседержитель усього існуючого, як надприродна Істота, мав прийти на землю у виді людини і до певної міри дати пізнати Себе, — що справді ми сподівалися б побачити від Нього та яке враження мав би Він у нас залишити по Собі?

Безперечно, що, крім Його святого характеру, ідеальної науки, безгрішного життя, праведної взірцевої поведінки й рясного чинення добра, ми хотіли б бачити в Ньому надзвичайні евіденції дії сили духовної особистості та надприродних Його спроможностей

впливу на всю природу в корисному й доцільному їх уживанні. До речі, ми хотіли б побачити, щоб Творець і Вседержитель життя був спроможний направити те, що було спотворене гріхом, покривлене людськими пожадливостями, зіпсуте злими демонськими силами й знівечене розкладом зіпсутого морального життя, ми хотіли б бачити все те, чого ніхто з людей, з їхніми найкращими здібностями, не міг протягом усіх віків направити. Іншими словами, ми з нетерпелістю виглядали б на Його Божеську спроможність чинити те, що є абсолютно понад людську силу та знання, цебто ми хотіли б бачити в Ньому те, що ми називаємо "справжнім надприродним чудом".

Коли приглядаємося до нашого Господа Ісуса Христа, як про Нього записано в Євангеліях, то зазначимо не лише Його дивний характер і чудову особистість, але з особливою докладністю бачимо, що Його діла для людей — це унікальні чуда. Ніхто на світі не чинив таких великих чуд, як Ісус, у такий простий спосіб. У переважній більшості Ісус чинив Свої чуда як Творець — словом Своїм, дотиком рук Своїх, послухом людей і вірою у Його слово. Під тим оглядом унікальність Ісуса, як надприродного Чудотворця, Який ходив і чинив для людей добро, є безперечна. Унікальність Ісусових чуд з незвичайним відрізненням характеризується ще тим, що їхньою метою не було викликання в масах людей лише якогось великого здивування, цікавості, жаху або страху, але вони були скеровані, голов-

ним чином, у напрямку чинення людям добра та зродження в їхніх серцях віри в те, що Ісус — то Господь Бог, і що Він є правдивий Спаситель від Бога, спроможний спасти кожного грішника від гріха, від неволі сатани, від власних пожадливостей і від вічної загибелі. Унікальність чуд Ісуса увінчалася якраз тією величною і далекосяжною метою, яка задовольнила найбільші сподівання людей, щоб побачити надзвичайні надприродні діла тієї Особи, Яка прийшла об'явити Свою Божественність, хоч виявлення Себе Богом для безстрашної доступності і для належного зрозуміння нами було у вигляді людини.

Чуда Ісуса є абсолютно нероздільною частиною Його життя і діяльності. Коли б забрати всі чуда Христа з Євангелії — то вона перестане бути Доброю Новиною. А коли б не визнавати їх у Христа — то Він не був би для нас той догожданий Месія, ані не всемогутній, всевідучий і всюдиприсутній Бог. Тому в ході пізнання і розуміння характеру й особистості Ісуса Христа ми мусимо присвятити велику частину уваги для вивчення Його чуд, щоб належно збагнути їхню унікальність.

Після воскресіння сина наїнської вдови люди хвалили Бога й говорили: "Великий Пророк з'явився між нами, і зглянувся Бог над народом Своїм!" (Луки 7:16). Але відразу по цьому читаємо, що Іван Хреститель вислав своїх учнів як посольство до Ісуса з дуже важливим питанням: "Чи Ти Той, Хто має прийти, чи чекати нам Іншого?" Євангелист Лука, за натхнен-

ням Святого Духа, далі пише: “А саме тоді багатьох уздоровив Він від недуг, і мук, і від духів злих, і сліпим багатьом вернув зір. І промовив Ісус у відповідь: “Ідіть, і перекажіть Іванові, що ви бачили й чули: Сліпі прозрівають, криві ходять, очищуються слабі на проказу, і чують глухі, воскресають по-

мерлі, убогим звіщається Добра Новина. І блаженний, хто через Мене спокуси не матиме!” (Луки 7:21-23). У тих коротких словах є дуже докладно схарактеризована повнота життя і діяльності Господа нашого Ісуса Христа в унікальних Його чудах.

(Далі буде).

І. Ковальчук

ЩЕ ОДНА МОЖЛИВІСТЬ

Лекція закінчилась. Перед столом учителя з'явився хлопчик і неспіливо та з дрижачим голосом сказав:

— Пане учителю, чи можете дати мені нового аркуша паперу, я цього змарнував?

Учитель подивився на учня, а також на аркуша, який справді був змарнований, а потім з усмішкою на обличчі відповів:

— Так, сину! Ось маеш нового аркуша, але цим разом постарайся зробити краще!

Наш 1977 рік закінчивсь і вже ніколи не повернеться. Чи справді ми належно використали цього аркуша-сторінку в нашому житті? Чи також і ми його змарнували, як той хлопчик?

Напевно, якби ми пильно приглянулися на ту сторінку, то там знайшли б деякі помилки, можливо, дещо написане криво, можливо, видніють якісь плями, або через те, що хотіли самі дещо попра-

вити, стерти, то протерли велику дірку, а тим самим і змарнували того аркуша. Можливо, багатьом також потрібно прийти до Учителя, Господа Ісуса Христа, і з соромом просити в Нього нового аркуша. Властиво, Він і дає нам цей 1978 рік, як нову сторінку в нашому житті. І Він ласкаво до нас промовляє: “Бери, сину, ось цього нового аркуша, але цим разом постарайся зробити краще!” Чи справді ми тепер зробимо краще?

Треба також пам'ятати, що це може бути останньою можливістю. Для багатьох 1977 рік був останньою сторінкою, — нагодою. Безперечно, що й 1978 рік для багатьох буде останнім листком їхньої життєвої книги. “Я молодий, і мені ще далеко до останньої сторінки”, — може дехто подумати. Така думка є неправильна й небезпечна, бо ніхто з певністю не знає, коли вранці лишає свій дім, що він ввечері повернеться до нього, або

коли йде спати, що він вранці встане. Властиво, в останніх часах мені прийшлося отримати сумні вістки про відхід до вічності моїх знайомих і друзів, які знаходилися саме в розквіті життя — в молодості. Отож, 1978 рік може бути останньою сторінкою життя для кожної людини, незважаючи на її вік.

Навчимося від Христа, як проводити наші дні. Наприклад, Він кожного дня виявляє Свою безмежну любов до нас. Якби ми тільки в цьому наслідували нашого Учителя Ісуса Христа, то, здавалося б, вистачить, щоб нам цю но-

ву сторінку гарно написати. Отож, просімо в Господа цієї благословенної прикмети. Лишімо те похмуре й довге обличчя, — усмінімося. Це принесе багато добра для нас самих, а також і для оточуючих нас. Нехай Бог спасе нас у цьому році від так званих “нервових днів”. Зробімо кожного дня щось добре, — це зробить нас щасливими. Пишімо цю нову сторінку обережно та гарними буквами.

Скажімо, як колись говорив псалмист: “Навчи нас отак рахувати наші дні, щоб ми набули серце мудре!” (Псал. 90:12).

КОЛИ ГРІШНИК НЕ МОЖЕ БУТИ СПАСЕНИЙ

Головною метою втілення Сина Божого, Його земного служіння та Його хресної смерті було — принести людям благодатний дар спасіння. Господь Ісус Христос неодноразово підкреслював мету Своєї земної місії: “Син бо Людський прийшов, щоб знайти та спасти, що загинуло!” (Лук. 19:10).

Проте є обставини, коли грішник не може бути спасений. І причина цього не у неvistачальності спасаючої благодаті. Вина тут самого грішника, коли він добровільно і свідомо відкидає помилування Боже та відмовляється від нього.

Поясненням подібної ситуації

може послужити нам випадок, добре знаний в історії Америки.

У 1829 році якийсь Джордж Вільсон був засуджений на страту через повішення. Президент Андрю Джексон амністував злочинця, але останній, на здивовання цілого світу, рішуче відмовився від помилування. У судочинстві країни ніколи раніше не траплялося подібного випадку і в'язничне начальство опинилось у непевному становищі, не знаючи, що зробити із смертником.

Та незадовго справа виявилась. Генеральний суддя Джон Маршал оголосив таке рішення:

“Амністія президента — документ, вартість якого залежить від прийняття його зацікавленою особою. Звичайно припускається, що смертник не відмовиться від помилування, а коли він справді відмовляється, то вирок суду зостається в силі. В даному випадку Джордж Вільсон має бути повішений”.

І помилуваного смертника повісили, але вже не за судовим вирокком, а за його власним вибором, не тому, що він не мав можливості вибрати життя, а тому, що сам відмовився від життя, що допровадив до запеклості своє серце.

Багато грішників, у духовному відношенні, роблять помилку Вільсона. Ось у чому головна причина невеликого успіху всесвітньої проповіді Євангелії. Ап. Павло захоплюється невтомністю апостолів, яку вони виявили, проголошуючи Божий маніфест помилування, кажучи: “По всій землі їхній голос пішов, і їхні слова в кінці світу!” Всі чули благовістя, і тут же зо смутком додає: “Але не всі послухались Євангелії” (Римл. 10:16, 18).

Апостоли прийняли “благодать і апостольство на впокорення вірі між усіма народами ради імені Його” (Римл. 1:5). Та не всі “впокорились”...

Євангелія — документ, вартість

якого залежить від прийняття його зацікавленою особою! Якщо Боже помилування не цікавить грішника, то “гнів Божий на нім пробуває” (Іван. 3:36), і вирок Найвищого Суду буде виконаний.

Ісус Христос сказав: “На Мене Дух Господній, бо Мене Він помазав, щоб Добру Новину звіщати вбогим. Послав Він Мене проповідувати полоненим визволення, а незрячим прозріння, відпустити на волю помучених...” (Лук. 4:18).

Однак людей вбогих, полонених, незрячих та помучених, людей смиренного серця, — знайшлося небагато. “Я руки Свої цілий день простягав до людей неслухняних і суперечних” (Римл. 10:21). І простягнені руки, готові прийняти грішника, не оцінені належно грішним людством...

Чим же повинна виявлятися наша покірність Євангелії?

Вона повинна виявлятися безумовним і щирим прийняттям Божого помилування, оголошеного Євангелією. Вона повинна виявитись у нашій особистій глибокій вірі та в повному погодженні нашої волі з волею Божою.

Бог дав людині повну свободу — вірити чи не вірити. Бог дав людині право самій вибирати — спасіння чи загибель. Людина сама буде й збирати плоди своєї свободи та свого вибору.

У Бога нема проблем. У Нього тільки плани.

Той, Хто створив хвилі, — більший від хвиль.

Блаженний Августин сказав: “Не зрозумієте, доки не повірите”.

Народжені від Бога подібні до свого Отця.

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА

Вступ

НАШІ КРИТИЧНІ ДНІ

Остання чверть двадцятого сторіччя заповідається незвичайно критичним періодом в історії людства. Великий неспокій у світі й небувала нестійкість урядів багатьох держав є спричинником частих змін, які стаються неймовірно швидко, а в деяких випадках навіть раптово. На світовій арені людського життя в наших часах майже все відбувається катастрофічно. Вістки про події в світі гіршають, стають більше неприємні й дошкульні. Люди зовсім слушно говорять, що в наші дні мусимо навчитися приймати все недобре з додатком найгіршого. Звідомлення про різні лихі події розповсюджуються по всьому світові зі швидкістю світла, і з кожним днем вони є більше сумні, трагічні й жахливі. Люди безнастанно питаються: Куди це все заведе? Який буде того кінець? Яка буде доля майбутніх поколінь? Як завернути хід подій з тієї загибельної дороги, яку вивабрав світ, що веде до прірви?

Чи маєте ви слово потіхи та запевнення для себе й для своїх ближніх, коли дивитесь на безвихідно критичне становище людства в наших швидкокрилих днях? Яка є наша відповідь на наведені питання?

А чи запримітили ви, які слова стали найпопулярнішими на сторінках газет, часописів, або на вустах репортерів телебачення

останніх часів? Чи усвідомлюєте ви те, що все більше вживається таких драстичних висловів, як криза, революція, катастрофа, катаклізм тощо? Але до них потрібно ще додати безнастанно повторювані слова: “спокій і безпека”. Про що ті вислови так упевнено звіщають? На що вони так уперто вказують? Чи можете пояснити надзвичайну особливість їхньої популярності саме в наших часах?

Світові кризи

Ми живемо в найкритичнішому періоді історії людства. Всі народи землі попали поміж жорнове каміння непередбачених і дуже важких економічно-політичних обставин, які самовільно створюють неочікувані кризи й формують небажаний хід подій світового масштабу. Різні кризи потужними хвилями котяться по всіх континентах та поступово розхитують і руйнують економічні основи життя народів.

Політичні кризи небувалим паралічем скували уряди й політиків держав світу, які не мають потрібної сили, ані відповідної спроможності розв'язати найменшу народну чи міжнародну проблему. Вони стараються тільки латати діри важких міжнародних проблем і різних політичних виломів.

Економічні кризи захитують і

нищать не лише добробут держав, але, навіть уже тепер, підривають саму можливість дальшого існування деяких народів.

Енергетична криза невідклично припинить дальший розвиток модерного способу життя, побудованого на високій технології, для задоволення потреб якої поки що нема відомих запасів енергії з нешкідливими для людського життя відходами. Вона спричинить неповоротну руйну й цілковитий упадок для багатьох держав, які неспроможні будуть подолати недостачу енергії для свого населення. Вона може спричинити цілковите заломання модерної цивілізації.

Екологічна криза, спричинена неконтрольованим викиданням відходів фабрик і міст, підриває основи біологічного існування всього живого; хімічне заневищення повітря, водойм і родючих ґрунтів призведе до необоротних наслідків з причини прориву ланок живлення у природі.

Голоду криза не визирає тільки ласо з-за горизонту, але з найбільшим завзяттям герцює по континентах світу та немилосердно косить мільйони людей на землі річно, — цілі народи є вже у небезпеці цілковитого зникнення з лица землі наслідком недостачі продуктів харчування.

Водна криза — це брак найосновнішої чистої речовини для всього живого. Вона не є менше дошкульна, а великі засухи з причини недостачі дощів у деяких країнах уже зруйнували їхні економічні ресурси дощенту; крім того існує велика небезпека хімічного та

радіаційного отруєння водоймищ. Уже тепер планують транспортацію льоду з північного або південного бігунів до країн помірних і гарячих полос, щоб забезпечити їх прісною водою. Такі подвиги недвозначно вказують на розмір водної кризи в наших часах.

Соціальна криза є з причини масових невдоволь і розрухів серед багатьох народів, які повстають проти своїх урядів і проти систем встановленого правління, які поневолюють своїх підданих.

Моральна криза викликає нестерпні взаємовідносини між людьми, а головним чином вона відчувається дуже сильно в неймовірно швидкому зростанні різнорідних кримінальних злочинів. Справедливість і правосуддя зникають з лица землі, а крадіжки, грабунки, насильство, убивства, викрадання людей і піратство доходять до масових розмірів і є щоденним явищем. Деякі безбожні уряди вихваляють злочинців навіть героями, борцями “за справедливість”.

Духовна криза вилонилась у великому відступленні людських мас від Бога й у залишенні високоякісного духовного способу життя. Плодом її є постання держав з масовим безбожництвом і захоплення людських сердець великою світськістю та безвір'ям.

Криза за кризою виходять на арену людського життя, немов розбурхані морські хвилі, запінені, люті й нищівні. Кожна з них є гірша попередньої. Вони розмивають добробут одиниць і руйнують спокій та єдність родин. Вони розки-

Зміна погоди: то холод, то спека, то посуха, то повінь.

Після бунту в Римі карабінери очищують вулицю.

дають силу та стабільність народів. Вони є неминучою трагедією і небезпекою для всіх народів світу. Хто заховається або втече до захисного сховища перед тими жахливими кризами, які настануть свого часу з появою апокаліптичних їздців?

Криваві революції

А як багато говориться тепер про революції, тобто про ті раптові, штучно створені людьми, перемиїни в різних ділянках людського життя. Вони за планом їхніх творців мали принести покращання для людського життя в різних відношеннях. Ще недавно люди надіялися на небувалі чуда, які мала дати людству науково-технічна революція. Про неї говорили і писали, як про спасенну надію для всього світу. Хоч вона сприяла декому створити певні вигоди життя, проте вона також принесла з собою багато несподіваних і нездоланих труднощів та криз.

Індустріальна революція допомогла прогресуючим технологічно народам на масове виробництво різноманіття продуктів щоденного вжитку, але одночасно створила багато несприятливих умов життя і недобрих взаємовідносин між людьми, наслідком чого вже тепер людство досить дорого платить за свої, часто зайві, вигоди та люкxуcи.

Червона революція мала, за обманливими кличами її творців, замінити соціальні умови життя і дослівно створити на землі рай для всіх людей. Однак, вона не принесла ані свободи, ані сповнення

очікуваної надії людям, а, навпаки, створила тюрми народів і таке пекло, з яких навіть важко дістатися у вільний світ. З численних вісток, які дістаються з комуністичних країн, довідуємося, що там панують насильство, страх, горе і смерть. Сльози і кров пливають там широкими ріками. Замість добробуту в житті, люди пожали найгірше в своїй історії — лихоліття, руїну, терор і смерть.

Зелену революцію створили з метою припинення голоду на землі. Вона, хоч допомогла до масового вирощування високоякісних продуктів харчування в технічно розвинутих країнах, проте виявилась цілком безсилою нагодувати мільйони конаючих з голоду людей у технічно нерозвинутих країнах, не говорячи навіть нічого про задоволення мільярдів недоживлених мешканців планети.

Скільки б ще не згадати тих наперед спланованих і штучно створених революцій, то запитаймо перше: Що, справді, приносять людству своєю раптовою зміною такі революції? Отже, надшвидкі зміни є цілком неприродним явищем для нормального людського життя, і вони не можуть дати жодного корисного результату, а, навпаки, вони служать причиною до масового каліцтва і до смерті багатьох мільйонів людей. Творці різних революцій думають зовсім хибно, що раптовою переминою та одним стрибком вони можуть поправити умови життя людства на краще навіть всупереч широковідомій у цьому світі теорії еволюції, яка стверджує необхідність у потребі дуже повільних перемиїн у

кожному виді життя. Швидка зміна, звичайно, створює несприятливі умови для всіх видів життя, і спричинює лихі наслідки, які приносять горе та біду народам. Природні процеси перемиїн життя не відбуваються раптовими великими стрибками з драстичними перемиїнами, але повільною, рівномірною і закономірною зміною протягом довшого часу. Життя — це протяжний процес росту і розвитку, для якого зовсім нехарактерна раптова катастрофічно-нищівна дія революції.

Смертні катастрофи

А що вже говорити про катастрофи, спричинені людським неоглядом, недбальством, неуважністю, незнанням або навіть зловмисним плануванням! Скільки-то цінного людського життя знівечено масово у катастрофах на морі, в повітрі, на суші, в надрах землі, на фабриках, на дорогах, а навіть у домах. Щораз частіше чути про різні катастрофи, в яких гинуть не десятки, а сотні людей в одну мить. Погляньте в альманах на список найважливіших катастроф, які сталися протягом року, і спробуйте, чи ви будете мати досить терпеливості всіх їх перечитати. Ви жахнетеся з поданих статистичних даних, скільки-то людей гине в наші дні криз і революцій у різних катастрофах. Смерть чигає на життя людей на кожному кроці. А скільки людей після різних катастроф zostалися безпомічними каліками на ціле своє життя! Вони вже ніколи не будуть більше спроможні виконувати ко-

рисну працю і жити нормальним способом, але мусять бути на ласкавим утриманні інших людей.

Неможливо не згадати також про зростаючу смертність людей через різні катаклізми, спричинені звичайними катастрофами у природі. Багато десятків, а то й сотень тисяч людей загинуло зо своїм майном у частих землетрусах, зокрема у густо населених місцях. Маса людей гинуть у повенях, у зсувах землі або снігу, в ураганах, у бурях та інших природних несподіванках, які приходять дуже раптово і непередбачено. А чимало людей гине з причини засухи, бо земля не вродить і вони голодують. Справді, в наші дні безліч людей гинуть усюди. Чи не є це сповненням великого карання грішного людства Богом?

Близький Схід

Ми мусимо глибоко застановитися також над ще одною незвичайною особливістю нашого часу та подумати про дуже велике зосередження політичного тяжіння на Близькому Сході. Чому саме тепер, як ще ніколи перед тим в історії людства, невеличка населенням і мала простором держава Ізраїлю є таким важким каменем спотикання для народів, причиною драстичних політичних непорозумінь, стимулом завзятих змагань між державами і спонукою запеклої міжнародної ворожнечі?

Майже всі народи в один або другий спосіб є зачеплені справою існування або неіснування держави Ізраїлю. Чому хід політичних подій багатьох народів на різних

континентах поставлено в залежність сприяння або несприяння справи існування Ізраїлю, який саме тепер збирає своїх людей з усіх сторін землі в Палестину після майже двох тисяч років розсіяння по цілому світові? Чому саме тепер, коли індустріальні країни розвинули й узалежнили всі ділянки своєї технології — індустрію, транспортацію, прохарчування та оборону від такої важливої речовини, як нафта, знайшли її найбільший природний резервуар у світі якраз на Аравійському півострові, на якому також найдогідніше її добувати і звідти її найзручніше транспортувати до різних країн світу?

Чому якраз тепер майже вся індустрія світу є залежна від позичок фондів для продукції своїх товарів у банках, які, головним чином, є в посіданні ізраїльтян, розсіяних по цілому світові в більшій кількості, як їх є в Палестині, — та ж сама індустрія є цілком залежна від нафти, якої найголовніші джерела є в посіданні арабів, що є в запеклій непримиренній ворожнечі з Ізраїлем? Чому саме тепер, на початку останньої чверті двадцятого сторіччя, поважна частина багатства світу почала досить швидким темпом переливатися до довгими віками бідних арабів у заміну за їхню нафту?

Про що це все говорить нам саме тепер? На що воно вказує? Яка буде розв'язка політичного антагонізму на Близькому Сході? Який буде дальший хід подій на Аравійському півострові? Від чого буде залежати дальший хід подій і взаємовідносин між народами по

всьому світові? Чи збагнули ви сучасну таємницю політичної постановки та розташування сил на міжнародній арені світу? Чи зрозуміли ви, куди ведуть події наших днів і який буде всього того кінець?

Молитовно й уважно розважте над пророчо переднакресленими фактами, поданими нам Богом у Його Святому Слові: “Говорить Господь, що небо напнув та землю заклав, і вформував дух людині у нутрі її: Ось Я Єрусалим учиню за келіха оп'яніння всім народам навколо, і на Юду також... І буде в той день, Я зроблю Єрусалима за камінь тяжкий всім народам: усі, хто буде його порушати, будуть конче поранені, і зберуться на нього всі народи землі. Того дня, — промовляє Господь!” (Захар. 12: 1-4). Чи думали ви коли-небудь у вашому житті, що ми з незвичайною швидкістю зближаємося до настання “того дня”, про який так докладно звістив у Святому Письмі для нас наш Господь?

Багато людей живуть на цій землі і не розуміють причини ходу тих важливих політичних подій, які стаються в світі, але хто любить Слово Боже, хто хоче знати і докладно розуміти причини складних міжнародних обставин, хто хоче бачити політичну панораму наших часів, той може довідатися про це в усіх деталях зі Слова Божого. Близький Схід — це велика ознака наближення часу сповнення Божих провіщень та Його суду над народами землі.

(Далі буде).

В. Домашовець.

ВІРА Й НАУКА

ТИХІ ХВИЛИНИ

Чудовий, Боже Сил, тихий нічний час! Навколо тиша. Сплять люди, спить природа, все спить, набирається сил для наступного дня. Ця тиша ночі збуджує до молитви. Не спиться вночі, або прокинешся випадково — так добре побути у молитовній спільності з Господом. Серед тиші нічної виразніше чується голос Христа, що вдень заглушується метушнею, шумом, клопотами життєвими. Господь Ісус Христос також любив молитися вночі, йшов до тихих місць і там молився (Лук. 6:12).

Дяка Милосердному Богові, що Він дає людям прийнятний сон. Увесь смуток, горе, хвороби ми забуваємо під час сну. Тільки б не спати нам надто безтурботно, щоб День Господній не застав нас у сні, як сказав ап. Петро: “День же Господній прийде, як злодій вночі” (2 Пет. 3:10).

Спочивають люди, але не спочиває інший світ — світ зла. Диявол, цей князь темряви, — не спить із своїми підвладними. Темрява ночі — сприятливий для нього час. Під покровом ночі dokonуються різні злочини, вбивства, злодійства. Вночі Юда зрадив свого Вчителя. Вдень Юда, можливо, не відважився б привести вояків, щоб вони схопили Ісуса, не відважився б глянути до Його Божественних очей. Страшно вночі!

Та — дяка Богові: не спить ще один світ — світ ясний, чудовий,

світ Божий! Не спить наш Господь: “Не будеш боятися страху нічного, ані стріли, що вдень пролітає, ані зарази, що в темряві ходить” (Псал. 90:5-6). Як чудово відчувати себе під надійним захистом Христа! В Його руці — наше життя. До Нього ми можемо звертатися, як до найкращого Друга. “Ви — друзі Мої”, — сказав Він Своїм учням (Ів. 15:14). Яке велике щастя: Його свята, пролита на хресті, кров дала нам право звертатися безпосередньо до Нього. Він не зрадить, не залишить на призволяще, не забуде. Як приємно припасти до ніг Його, оповісти Йому про все, що пригнічує і стомлює душу нашу. І Він, як найкращий Друг, вислухає, потішить, допоможе.

Господь дає душі нашій благословенне заспокоєння. Так, Він сказав: “Прийдіть до Мене, усі стружені та обтяжені, — і Я вас заспокою!” (Матв. 11:28).

Світ цей не знає спокою, він хвилюється, мучиться, кудись поривається, чогось шукає, а Христос дає дивне заспокоєння душі, мир і тишу.

Тож, не тратьмо безвідповідально дорогі хвилини нашого життя. Перебуваймо більше з нашим Учителем і Господом. “Пильнуйте й моліться”, попереджує всіх нас Господь.

А. Л.

ДО СОВІСТІ СВІТУ

Це не вірш, не гімн, не ода
І не плід віршоблудних маній,
Це жага, це мольба свободи,
Це смертельника крик останній.

Він стоїть на краю могили
І жде кулі в свій гордий череп,
Дротом руки йому скрутили
Спадкочемці Ягод і Берій.

Він стоїть на краю могили,
А в могилі — на трупах трупи,
Розум людства! Всетворча сило!
Це на тебе піднято руку!

Хто дав право людей карати
За правдиве, за щире слово,
За любов до сестри, до брата,
За любов до своєї мови?

Хто дав право, о, совість віку,
З найчесніших робити в'язнів,
А зате на чолі народу
Наставляти катів і блазнів?

Тож гляди — бережи свій череп,
Вільний розуме — Совість віку,
По тобі у космічну еру
Кулеметний вогонь відкрито!

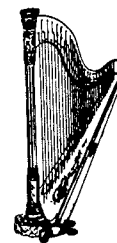
Святослав Караванський.

ТЮРЕМНА ПОЕЗІЯ

МИКОЛИ РУДЕНКА

Так просто все: напишеш каяття —
І роздобудеш право на життя.
Лише десяток слів, чи, може, фраз —
І все вчорашнє вернеться нараз:
Дерева й квіти в іскорках роси,
Та за вікном дитячі голоси;
Та риба в озері, та в небі птах,
Та смак цілунку на твоїх вустах,
Як свідчення любови й доброти...
І тільки ти — уже не будеш ти.
Похилений, змарнілий від недуг
Ти — тільки оболонка, а не дух.
Тепер старі костюми приміряй,
Удосконалюй кабінетний рай.
Топчи ту ж саму стежку в гай —
Не вернеш душу втрачену свою.
Лише десяток вимучених слів,
Які ти у потьмаренні наплів —
І вже тебе нема,
А є п'ятьма.
Є у людину схована тюрма.

18. 8. 1977

Борці за право

Відставка Хрущова заскочила всіх у країні і закордоном.

Хоч природа Хрущова містила в собі велику суміш суперечностей, хоч він був плодом часу виродливої диктатури, проте відважно підійняв меч і наніс непоправний удар сталінщині. За його реформами із-за колючого дроту концентраційних таборів вернулися до життя мільйони безневинних смертників та вийшли з в'язниць мільйони безпідставно арештованих. Постійно голодне й опухле від голоду населення мало можливість отримати кусок щоденного хліба завдяки першим закупам закордоном збіжжя. За його згодою приготовлено до друку обвинувальні документи, що викривали антилюдський курс сталінського режиму. При Хрущові люди почали виходити із стану заціпеніння, стали усвідомлювати себе людьми, відчули, що тоталітарна система, нехай і підтримувана силою зброї, вразлива, піддається зламанням, якщо налягти на неї спільно.

Само собою зрозуміло, від його наступників очікувалося дальших заходів, що принесуть країні, та й міжнародним обставинам, значне полегшення. Закордонна преса шукала в них чогось позитивного, і обережно коментувала висунення на керівні місця О. Косигіна та Л. Брежнєва, як "технократів" та "господарників", що в той час

особливо потрібно було для оздоровлення відсталого економіки.

Але незадовго вияснилося, що всі, хто так думав, у своїх сподіваннях глибоко прорахувались. Наступники Хрущова не володіли ні ентузіазмом, ні ініціативою, ні розумінням вимог часу. На своїх відповідальних місцях не підійнялися вони вище від звичайних бюрократичних урядовців. Залишилися на рівні чехівської "людини у футлярі". Такі характери не здатні до поштовху, до реформи, до демократизації. Вони воліють іти утопаною стежкою ради страху, "аби чогось не трапилось". Вони злякалися здвигу, викликаного осудом культу особи, нового мислення, що вилилось у могутній потік літератури, в якій не тільки констатувалося трагічне минуле, але ставилися питання щодо причин його. Вони не знайшли спільної мови з народом, не спромоглися на довір'я до народу, яким взялися керувати.

Тож, аби при такому стані утримати за собою владу, закували країну в кайдани давнього безправ'я. Паралізували всяку думку про просвітлення, про розумну еволюцію, про кінець безуму. Спогади, оповідання, твори, автори яких пройшли важке випробування в'язниць, концентраційних таборів, а потім були реабілітовані і вийшли на волю, цензура заборонила видавати, бо в них містяться факти, пов'язані зі злочинами періоду культу особи. Видавництва

анулювали вже підписані умови з авторами, відмовилися приймати рукописи, розбирали готові до друку матриці, нищили вже друковане.

Так, незважаючи на займане попередньо високе становище, всі видавництва вернули бувшому військовому прокурору Ішову його хвилюючі мемуари "Роки потрясіння і важких випробувань". Дуже малому колу людей знані цікаві мемуари С. Газаряна "Це не повинно повторитись", що їх читав і схвалив О. Твардовський, бувший редактор журналу "Новий світ". Не дозволили Спунде, членові першого радянського уряду, надрукувати навіть уривки з його спогадів "Про моє життя". Заборонили закінчити друкувати автобіографічну повість Г. Серебрякової "Смерч". До списку цього входять ще багато прізвищ та назв.

Завмерла справа дальшої десталінізації та повної реабілітації безневинних жертв. На поверхню політичного життя сплили знову неосталіністи.

Історик Рой Медведев у "Книжці про соціалістичну демократію", закінченій в квітні 1971 року, пише:

"Головним у політичній платформі неосталіністів є не те чи інше відношення до Сталіна, а прагнення відновити в нашій країні і партії "тверде" керівництво, "міцну" владу. Неосталіністи виступають не за розвиток, а за обмеження соціалістичної демократії, за посилення цензури і наведення "порядку" в суспільних науках, в літературі та мистецтві, за посилення бюрократичної центра-

лізації в усіх ділянках громадського життя. Вони стають проти послідовнішого проведення економічної реформи і виступають за фактичне згортання цієї реформи".

І тоді, коли новий диктатор та його соратники були певні, що повернення до старого порядку розплатає країну перед їхніми ногами, саме тоді вистражданий народ спромігся видати з себе героїв і борців, які перекреслили самопевність диктатури та викликали подив і захоплення цілого світу.

У відповідь на урядове стримання вільної творчості літературної, історичної, соціологічної та частинно наукової, на стислу цензуру в державних видавництвах, розгортається широко робота Самвидаву. Початок Самвидаву поклав ще весною 1960 року московський студент журналістики Олександр Гінзбург, видавши машинописний невідцензурний журнал "Синтаксис". Молодого видавця засудили, але його працю наслідували інші видання: "Фенікс", "Сфінкс", "Бу-меранг", "Спіраль", "Віче", "Демократ", "Вільна думка", "Сіяч", "Суспільні проблеми", "Хроніка поточних подій", "Воля і батьківщина", "Політичний щоденник", "Братній листок" та інші.

"Самвидав, — як правдиво зазначив генетик Жорес Медведев, — підхоплює тільки такі праці, які беруться думаючою частиною нашого суспільства на ідейне озброєння, які, являючись часто талановитими, володіють також і громадською силою, мужністю нових форм і підходів, глибиною думки, знаходять відгук у людській душі своєю безумовною правдою".

Частина літературних праць переправляється різними дорогами закордон, потрапляє до вільних видавництв і блискавично поширюється.

Стають повсюдно відомими імена Андрія Синявського за повість "Суд іде", за статтю "Що таке соціалістичний реалізм"; Юлія Даниеля за повість "Говорить Москва", оповідання "Викуплення"; Олександра Солженіцина за "Архіпелаг ГУЛаг"; Валентина Мороза, на суді якого фігурували твори — "Репортаж із заповідника імені Берія", "Серед снігів", "Хроніка опору", "Мойсей і Датан"; Андрія Амальрика за брошуру "Чи проіснує Радянський Союз до 1984 року?"; поета Миколи Руденка, письменника Гелія Снегірьова та багатьох інших.

На захист права та волі підносять свій авторитетний голос люди науки, високих становищ, церковні служителі. Між ними академік Андрій Сахаров, генерал-майор Петро Григоренко, Рой Медведев, Володимир Буковський, Іван Світличний, Святослав Караванський, Олексій Марченко, Леонід Плющ, В'ячеслав Чорновіл, Олексій Тихий, пастори Григорій Вінс, Генадій Крючков, Борис Здоровець, священники Василь Романюк, Глеб Якунін, Дмитро Дудко... І число хоробрих, недивлячись на репресії, безупинно збільшується.

Рой Медведев закінчив у серпні 1968 року об'ємисту книжку "На суд історії", над якою працював з 1962 року. Це монументальна праця про генезис та наслідки сталінізму. Уривки з неї читав у 1967

році А. Сахаров, і вони справили на нього величезне враження.

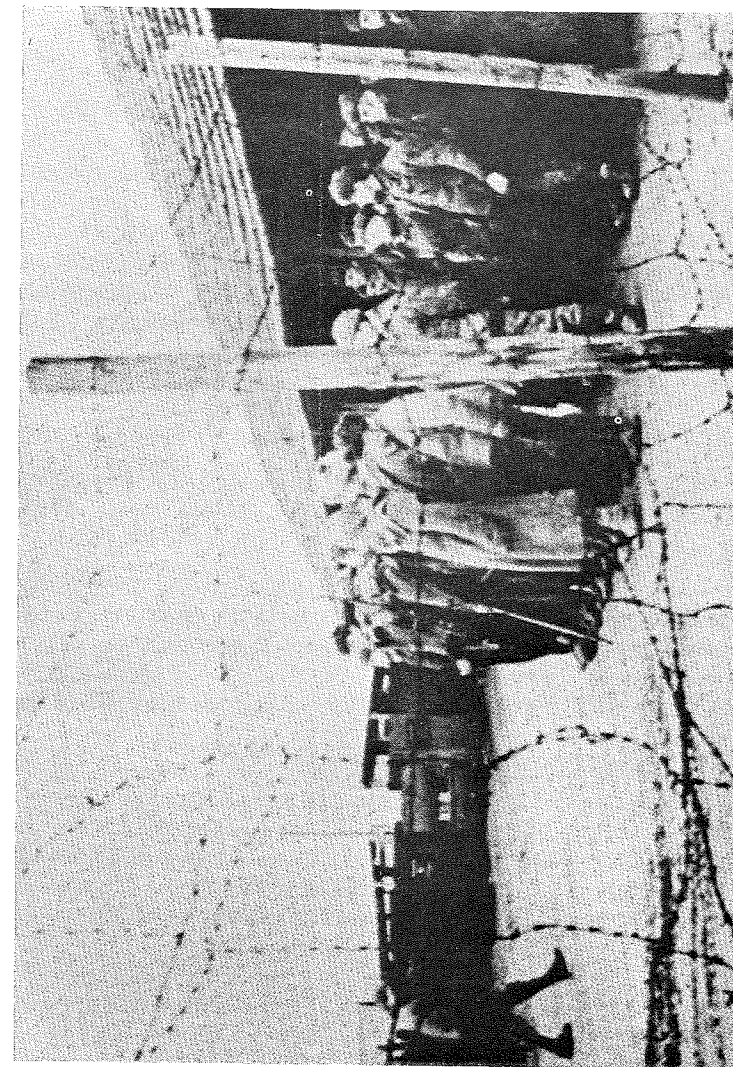
У червні 1968 року А. Сахаров дописав останні сторінки своїх "Роздумів про прогрес, мирне співіснування та інтелектуальну свободу", які в липні того ж року були повністю надруковані в "Нью-Йорк Таймс", а тоді вийшли книжками в багатьох мовах різних країн світу. "Роздуми" розпочинаються такими словами:

"Погляди автора формувались у середовищі наукової та науково-технічної інтелігенції, яка виявляє дуже велике занепокоєння в принципових і конкретних питаннях зовнішньої та внутрішньої політики, в питаннях майбутності людства".

У цьому документі, що отримав у пресі назву "Маніфест Сахарова", автор з потрясаючою ясністю попереджував про небезпеку, що нависла над людством. За цим стояв авторитет вченого та трагічні події окупації Чехословаччини військами Радянського Союзу, Польщі, НДР, Угорщини, Болгарії.

Едуард Кранкшоу, відомий політичний письменник, з приводу цього писав у статті "Світло на Сході", опублікованій англійською газетою "Обсервер", що "радянське керівництво, розшарпуване розбіжностями, перестрашене новими ідеями, які загрожують змести зі сцени "керівників партії та уряду", намагаються сховатись за щитом воєнної потужності", але що саме тому "надзвичайно важливий цей документ ("маніфест Сахарова") появився в найвідповідніший час".

"Роздуми" А. Сахарова збудили

Перевірка в'язнів у концтаборі. Знушаючись над в'язнями, часто годинами тримають їх на морозі, або перевіряють по 9-10 разів на добу.

роздуми широких кіл цілого світу.

Посилення розправи з людьми вільного думання загострює питання прав людини, і відстоювання цих прав приймає відкриту організовану форму.

Неймовірно, але так: 4 листопада 1970 року в Москві, самому центрі тиранічних страхів, одинадцятьох людей, поставивши права людини понад особисті розрахунки та власну безпеку, організували Комітет захисту прав людини.

Сам А. Сахаров віддається справі захисту жертв терору, добивається прилюдного розгляду судових справ, викриває порушення

прав, ставить свій підпис під апеляціями, домагаючись справедливості.

12 травня 1976 року в тій же Москві створилась Громадська Група Сприяння Виконанню Хельсінських Угод. До її складу ввійшли одинадцять осіб.

9 листопада 1976 року в Києві створилась Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Хельсінських Угод. Вона відразу ж пред'явила існуючому безправ'ю свій рахунок проголошенням Декларації. Історична важливість цього документа вимагає, щоб навесити його повністю. Зберігаємо напис оригіналу.

Д Е К Л А Р А Ц І Я

Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Хельсінських Угод.

Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх виявлення; це право включає свободу безборонно дотримуватись своїх переконань а також свободу шукати, отримувати й поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів.

Загальна Декларація
Прав Людини, ст. 19.

Ми, українці, живемо в Європі, яка впродовж першої половини ХХ століття двічі була сплюндрована страхітливими війнами. Ці війни заливали кров'ю українську землю так само, як землі інших європейських країн. Ось чому ми вважаємо неправомірним той факт, що Україна, яка є повноправним членом ООН, не була представлена окремою делегацією на Хельсінській нараді з питань безпеки та співпраці в Європі.

А проте ми беремо до уваги, що за Договором від 27 грудня 1922 року про створення СРСР всі міжнародні угоди, підписані урядом Радянського Союзу, діють також на території України. Звідси випливає, що Декларація Прав Людини а також Декларація Принципів, котрими держави-учасники Хельсінської наради мають керуватися у своїх взаєминах, поширюються також на український народ.

Досвід показує, що виконання Хельсінських Угод (особливо в гуманітарній частині) не може бути забезпечене без участі широкоюї

громадськості країн-учасниць. Виходячи з цього, 9 листопада 1976 р. була створена Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Хельсінських Угод. Оскільки гуманітарні статті Прикінцевого Акту наради з питань безпеки та співпраці в Європі повністю ґрунтуються на Загальній Декларації Прав Людини, Українська Група Сприяння ставить за мету:

1/ Сприяти ознайомленню широких кіл української громадськості з Декларацією Прав Людини. Домагатися, щоб цей міжнародний правовий документ став основним у відносинах поміж Особою і Державою.

2/ Виходячи з переконань, що мир між народами не можна забезпечити без вільних контактів поміж людьми а також без вільного обміну інформацією та ідеями, активно сприяти виконанню гуманітарних статей Прикінцевого Акту наради з питань безпеки і співпраці в Європі.

3/ Домагатися, щоб на всіх міжнародних нарадах, де мають обговорюватись підсумки виконання Хельсінських Угод, Україна як суверенна європейська держава і член ООН була представлена окремою делегацією.

4/ З метою вільного обміну інформацією та ідеями домагатися акредитування на Україні представників зарубіжної преси, створення назалежних прес-агенств тощо.

Своїм головним завданням Група вважає ознайомлення урядів країн-учасниць і світової громадськості з фактами порушень на території України Загальної Декларації Прав Людини та гуманітарних статей, прийнятих Хельсінською нарадою. З цією метою Група Сприяння

а/ приймає письмові скарги про порушення Прав Людини і робить усе необхідне, щоб ознайомити з ними уряди, які підписали Хельсінські Угоди, а також світову громадськість;

б/ опрацьовує зібрану інформацію про правовий стан на Україні та згідно зі ст. 19 Загальної Декларації Прав Людини поширює її незалежно від державних кордонів;

в) вивчає факти порушення Прав Людини стосовно українців, котрі живуть в інших республіках, щоб надати цим фактам широкого оприлюднення.

Група у своїй діяльності керується не політичними, а лише гуманітарно-правовими мотивами. Ми свідомі того, що багаторічна бюрократизація державного життя, котра дедалі зростає, здатна викликати протидію нашим законним прагненням. Але ми також добре знаємо, що бюрократичне тлумачення Прав Людини не вичерпує того, що несуть

у собі міжнародні правові документи, підписані урядом СРСР. Ми приймаємо ці документи в їхньому повному обсязі — без бюрократичних перекручень та свавільних урізань з боку службових осіб чи державних установ. Ми глибоко переконані, що лише таке розуміння Загальної Декларації Прав Людини і Хельсинських Угод здатне створити справжнє відпруження у міжнародних відносинах. Саме цій великій меті повинна бути присвячена гуманітарно-правова діяльність нашої Групи.

Члени Української Громадської Групи Сприяння
Виконанню Хельсинських Угод:

Ім'я та прізвище:	Підпис:	Адреса:
Олесь Бердник	Київ-159, бульвар Лихачова 8-б, кв. 16.	
Петро Григоренко	Москва, Г-21, Комсомольський проспект № 14, кв. 96.	
Іван Кандиба	Львівська обл., с. Пустомити, вул. Шевченка, 176.	
Левко Лук'яненко	Чернігів, вул. Рокосовського, № 41-б, кв. 41.	
Оксана Мешко	Київ, 86, вул. Верболюзна, 16.	
Микола Матусевич	Київ, вул. Леніна, 43, кв. 2.	
Мирослав Маринович	Київська обл., Васильківський р-н, с. Калинівка.	
Микола Руденко (керівник Групи)	Київ, 84, Конча-Заєпа, 1, кв. 8.	
Ніна Строката	-----	
Олексій Тихий	Донецька обл., Константинівський р-н, хутір Іжевка.	

9 листопада 1976 р.

Підписаний примірник зберігає Група Сприяння.

Мик. Руденко

5. XII. 76

Услід за Декларацією Група видала Меморандум ч. 1 з датою 6 грудня 1976 року. Меморандум ч. 1 під заголовком: "Вплив Європейської наради на розвиток правосвідомості на Україні" має 18 сторінок густого машинопису і складається з таких розділів: 1. Створення Української Групи Сприяння. 2. Типові порушення Прав Людини. 3. Жорстокість вироків. 4. Після Хельсинської Наради.

Аналогічна Громадська Група створилась 30 листопада 1977 ро-

ку в Литві, а трохи пізніше — в Грузії.

За повідомленням із Москви від 11 січня 1978 року, група робітників-дисидентів улаштувала пресконференцію для закордонних журналістів.

Уже декілька років активно функціонує Рада родичів в'язнів Євангельських Християн-Баптистів, засуджених за Слово Боже.

Проявляється помітно дія релігійного пробудження. Віруючі ви-

кривають атеїстичне свавілля і таврують всю насильницьку систему атеїзму.

Справді живе та діяльне пророче слово: "Народ, що в темноті си-

дів, світло велике побачив, а тим, хто сидів у країні смертельної тіні, засяяло світло" (Матв. 4:16).

(Далі буде).

І. Беркута.

Валентин Мороз

НАЦІЯ

(Уривок)

Прокиньтесь. Протріть очі. Викиньте на смітник Ваші "прогресивні" схеми, розмальовані рожевою фарбою. І тоді Ви побачите живу дійсність. Тоді Ви побачите найвеличніше в світі явище, прекрасне і грізне у своїй величі — марш націй через історію. Його могутні ритми перекривають усе. Від його тяжкої ходи здригаються гори і падають ерихонські мури, зложені з брехні. ...Нема повноцінного відчуття життя без смерті. Нема справжніх цінностей без можливості їх втратити.

Нація — це скеля, яку Атлант мусить вічно тримати на плечах. Це і є Мета: нести на своїх плечах щось велике, єдине, неповторне, святе. Чути відповідальність за те, щоб воно не впало. Це може бути тільки нація — священний посуд, у який віками склали найдорожче. Можна скинути цей тягар з плечей, полегшити собі біографію —

але тоді життя стане порожнім, втратить сенс.

Страшно вмирати, іти в небуття, страшно у вічі заглянути смерті, а найстрашніше, мабуть, тоді, як нема за що вмерти.

Нема ніякої історичної "неизбежності", яка б прирікала націю на зникнення. Але й нема ніяких прогресів, які б автоматично гарантували нації право на існування. Нація може жити тільки тоді, коли є люди, готові за неї вмерти...

Тільки віра в необхідність, богообраність, у незамінність своєї нації дає людині справжнє наповнення, дає Мету. Коли ж ця віра замінюється "общедемократическими" балачками про "вред национальной ограниченности" — тоді людина стає просто споживачем картоплі на душу населення, хоч і з великою ерудицією.

"Мойсей і Датан".

60-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТІ
УКРАЇНИ

Рік 1918-ий в Україні

Уже в 1917 році 20 листопада Українська Центральна Рада — перший парламент відродженої України — проголосила Українську Народну Республіку, хоч формально ще невідлучену від Росії, але відокремлену від існуючої вже в Росії більшовицької диктаторської влади. В грудні 1917 року більшовики почали перший збройний напад (агресію) на Україну. Хоч їхній вождь Ленін запевняв, що всі народи мають право на самовизначення, себто можуть творити свої незалежні держави, але це був тільки агітаційний обман. На ділі він хотів побудувати новий соціально-політичний устрій на просторі цілої російської імперії, з включенням до неї головно українських земель. Україну з її природними багатствами й доступом до Чорного моря вирішили більшовики, як московські імперіялісти, насильно захопити під своє володіння. Заздалегідь вони zorganizували червону армію при видатній допомозі царських старшин (наприклад, полковник Муравйов) і повели концентричний наступ з кількох сторін на Україну, а в запілля українського фронту вели партизанські бої. Зокрема в Києві підняли повстання московські й жидівські робітники, захопивши арсенал.

Цей бунт зліквідували українські військові з'єднання, але годі було їм вдержатися перед напором переважаючих ворожих сил, які наступали з півночі й сходу на Київ і почали обстрілювати його.

Ось тоді, під гук гармат, Українська Центральна Рада своїм Четвертим Універсалом від 22-го січня 1918 р. проголосила, що Українська Народна Республіка стала самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу. Здійснилася мрія батьків і прадідів, після 250-літньої московської неволі.

Проголошення державної самостійності України — це найвищий чин, на який спромігся тодішній український провід, це й одночасно найважливіша подія нашої історії в 1918 році.

Діялося це, коли ще шаліла 1-ша світова війна, коли Україна хотіла довести до замирення з Осередніми державами — Австро-Угорщиною, Німеччиною, а поруч них із їхніми союзниками — Болгарією і Туреччиною, з якими Росія воювала переважно на українських землях.

У Бересті Литовському вела мирові переговори українська делегація з представниками згаданих чотирьох держав. Українські де-

легати — В. Голубович, М. Левітський, М. Любинський і О. Севрюк, хоч молоді віком і без фахової дипломатичної підготовки, виявили себе знаменитими дипломатами, як своєю зовнішністю, поведінкою, так і розсудливою тактикою. Зав-

до того зручно переговорювали й ставили свої рішучі вимоги. Їх подивляли професійні австрійські й німецькі дипломати. Австро-угорський міністр закордонних справ граф. О. Чернін відмітив у своєму щоденнику, що “Українці не пере-

Будинок у Києві, в якому був осідок Української Центральної Ради — парламент України в 1917-1918 роках.

дяки інформаціям, які отримували вони від буковинського посла барона М. Василька й наддніпрянського політичного діяча М. Залізняка, були вони зорієнтовані про важке внутрішнє становище Австро-Угорщини, та відповідно

говорюють — вони диктують”, а німецький делегат генерал М. Гофман згадує у своїх спогадах, що українські делегати твердо обстоювали свої домагання “і не відступали від них ані на крок”. Вони справді так уміло повели спра-

ву, що Берестейський мировий договір між Україною і Осередніми державами був сприйнятливий для обох сторін. Зокрема в таємній умові узгіднено, що українські землі Галичини й Буковини, які тоді були ще під австрійською займанщиною, будуть злучені в один автономний, коронний край.

Мировий договір, підписаний 9 лютого 1918 р. у Бересті Литовському здобув Україні подвійне, дуже важливе досягнення: 1. Українська Народна Республіка дістала міжнародне правне й фактичне ("де юре" й "де факто") визнання, як самостійна держава, підметово рівнозначна в колі суверенних націй світу. 2. При видатній допомозі німецьких і австрійських армій, українське військо, яке наступало в авангарді, визволило Україну з-під московсько-советської окупації.

Отже, після Четвертого Універсалу, Берестейський мировий договір був у тому ж році черговою світлою подією далекосяжного значення, відкривши Українській Народній Республіці також доступ до міжнародного форуму.

Україну, як самостійну державу, визнали передусім Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія і Туреччина, а потім, у 1918-21 роках, понад 30 інших держав. У Києві було 9 чужоземних посольств і 31 консулятив, у тому 7 генеральних; крім того були консуляти в Маріуполі, Миколаєві, Одесі, Полтаві, Січеславі (Катеринославі), Харкові й Херсоні. Українські дипломатичні представництва були в 32-ох державах, себто посольства й надзвичайні місії, та 67 консулятив.

Берестейський мировий договір викликав надзвичайно радісний відгук серед українців в Галичині й на Буковині. Вони в піднесеному настрою одушевлення вітали відновлення української державної самостійности. У Львові була, з нагоди Берестейського миру, відслужена в катедрі св. Юра благодарна Св. Літургія, в присутності Митрополита Андрея Шептицького. Після неї відбувся багатолюдний маніфестаційний похід львівськими вулицями до середмістя.

Третьою світлою подією 1918 року був Першолистопадовий Чин. Він був попереджений декларацією Української Національної Ради, до якої входили галицькі й буковинські соймові та парламентарні послы й представники всіх політичних партій. Вона проголосила 18 жовтня 1918 року у Львові, що на основі права на самовизначення народів, всі українські етнографічні землі Галичини, Буковини й Закарпаття уконститутовуються, як українська держава.

Услід за цією декларацією, після докладної підготовки під керівництвом Української Військової Організації, опанували українці рішучим способом Львів та інші міста, 1 листопада 1918 р. перебравши владу з рук австро-польської адміністрації. Так постала окрема Західно-Українська Народна Республіка, але вже незабаром пороблено заходи, щоб її злучити з Українською Народною Республікою в одну соборну Українську Державу.

Першолистопадовий Чин був вислідом довголітньої культурної,

національно-освідомлюючої, організаційної і політичної праці. Тому він мав загальну підтримку всіх суспільних прошарків і станів, почавши від селянства, аж до церковної Ієрархії. А його передвісни-

ками були Українські Січові Стрільці, які в 1914 році йшли в бій з ідейною настановою на визволення України і за її державну самостійність.

"Шлях".

СЛЬОЗИ

Не зупинити сльози повікам, —
їх не ввібрати в моря і ріки:

Сльози сирітські, сльози-перлини,
Чисті, невинні сльози дитини;

Сльози вдовині, сльози розлуки,
У тихім смутку, сльози розпуки.

Та найдорожчі і серцю близькі,
Сльози пекучі, це — материнські,

Сльози проліті в душі святині
В глибокі ночі у самотині.

13/XII-77

М. Матула.

Краще прощати

Мудрець казав:

— Простивши провину, маєш більшу втіху, ніж помстившись. Коли прощаєш, за тобою йде добра слава, а коли караєш — на твою долю випадають жалкування і докори сумління.

Хто зневажає правду

Хтось поцікавився:

— Кажуть, що більшість людей зневажає правду.

Йому відповіли:

— Так, але це стосується тільки тих, хто сам її ніколи не говорить.

З'ІЗД ОБ'ЄДНАННЯ ТОВАРИСТВ

ПРИХИЛЬНИКІВ УНР

12 листопада 1977 року відбувся у Філадельфії 12-ий делегатський з'їзд Об'єднання Товариств Прихильників Української Народної Республіки в ЗСА.

У з'їзді взяли участь чоловічі діячі Державного Центру УНРеспубліки в екзилі, а саме: президент М. Ливицький, віце-президент М. Степаненко, урядуючий голова УНРади І. Кедрин-Рудницький, заступник голови М. Бек і А. Жуковський та інші члени. Заступник голови ВО та голова Представництва ВО УНРади В. Біляїв був відсутній через хворобу.

Запрошений також був головний редактор "Віри й Науки" паст. І. Беркута. Він передав з'їздові листовне привітання від голо-

ви Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства паст. О. Гарбузюка.

На з'їзд прибула литовська делегація, і відбулась церемонія підписання Українсько-Литовського Проголошення.

З'їзд переобрав майже без змін попередню Головну Управу на чолі з інж. Павлом Лимаренком.

14 листопада 1977 року президент М. Ливицький прийняв запрошення паст. І. Беркути на родинну зустріч. На ній були присутні дружина пастора, син Анатолій та його дружина Віра.

Це ближче знайомство закінчилося в атмосфері приємної дружби та ширшого розуміння наших загальнодержавних справ.

Наше здоров'я

АПТЕКА НА ВІТІ

Хворі люди здебільшого особливі надії покладають на курортне лікування. Тим часом при цьому забувають, що вдома вони мають сильнодіючі цілющі засоби — ягоди плодів куштів.

Ягоди мають не тільки відмінні смакові та поживні якості, а й дієтично-лікувальний вплив на організм. Тож не дарма деякі спеціалісти-медики порівнюють сезонне лікування ягодами навіть з курортним.

Суниця, малина, смородина, калина тощо сприяють кращому обмінові речовин в організмі, благотворно впливають на діяльність нервової та серцево-судинної системи. Вони містять у собі багато вітамінів С, В, К, Р, поживного цукру, мінеральних солей, мікроелементів, лимонну кислоту, пектинові речовини, фітонциди.

Цілющі властивості ягід знали ще в давнину. Народна медицина, лікарі рекомендують вживати яго-

У залі нарад 12-го з'їзду.

Під час зустрічі президента М. Ливицького з гол. редактором та його родиною.

ди при багатьох захворюваннях. Журавлина, агрус, барбарис добре збуджують апетит. При захворюванні на гастрит допомагають суниця, калина, кизил, полуниця. Відвар брусниці рекомендується вживати при зниженій кислотності шлункового соку. Малина, ожина, суниця, чорна смородина, шипшина допомагають при розладах шлунку. Якщо хворі нирки, оздоровлюючи дію мають малина, ожина, агрус, чорна смородина. При простудних захворюваннях як потогонне та жарознижувальне застосовується брусниця, барбарис, ожина, малина, шипшина, чорна смородина, журавлина. При захворюванні на ревматизм допомагає брусниця, чорна смородина, чорниця, кизил. Агрус і кизил рекомендується вживати також і при схильності до огрядності. Якщо підвищений кров'яний тиск, бажано споживати барбарис та брусницю. Ягоди калини сприяють роботі серця. Ожина, калина, малина та чорниця діють тонізуюче на організм. При малокров'ї можна засто-

совувати малину, ожину, кизил, агрус, смородину, чорницю. Хорошими засобами проти захворювань шкіри та екземах є кизил, полуниця, агрус, шипшина, суниця.

Звичайно, ягоди — не універсальний і не єдиний засіб лікування. Їхню дію слід комбінувати з різними медикаментозними препаратами за рецептами лікаря, — тоді буде значно більший ефект у лікуванні.

Свіжі ягоди мають повноцінні вітаміни, кислоти, солі та інші цілющі речовини. У такому вигляді їх і корисніше споживати. Зокрема, відвар з брусниці можна приймати по одній склянці тричі на день протягом місяця, а суницю — 0,5—1 кілограм у день.

Отже, ягоди слід вживати як найбільше не тільки хворим, а й здоровим людям для профілактики різноманітних захворювань, для запобігання передчасного старіння, для гармонійного розвитку організму.

Г. С.

Перший фонограф

Одного разу в редакцію поважної нью-йоркської газети зайшов молодик. Він уперто добивався зайти до кабінету редактора, не відповідаючи на жодне запитання співробітників.

— Що вам потрібно? — запитав редактор.

Молодик мовчав. Він поставив на стіл редактора ящик, з якого раптом полилися звуки пісні. Ящик проспівав пісню, а потім спитав:

— Пане редакторе, як вам подобається новий винахід Едісона?

Це був фонограф.

В. Домашовець

СТВОРЕННЯ СВІТУ

(Продовження)

У книзі Об'явлення 4:11 є записана коротка доксологія, в якій з дуже цікавою доцільністю є складене прославлення Бога як Творця і Вседержителя всього: “Достойний Ти, Господи й Боже наш, прийняти славу, і честь, і силу, бо все Ти створив, і з волі Твоєї існує та створене все”. Кожний читач тих слів відразу зауважує важливе твердження, що це Бог створив усе існуюче. Отже, ніщо в світі, крім Бога Самого, не має нескінченного (вічного) існування у минулому, але все має свій початок у створенні, як про це так упевнено засвідчено в першому вірші Біблії: “На початку створив Бог небеса та землю”.

Далі, в наведеній доксології підкреслюється факт, що існування всього в усе-світі є тільки з волі Божої. Слово “існування” вказує не лише на початок, тобто на введення всього існуючого серед неіснуючого створення, але воно свідчить також про протяжність існування усього, тобто буття усього, що було створене з волі Божої. Бог держить усе волею і силою Своєю у безнастаннім існуванні, бо Він є також Вседержитель усього, — без Нього ніщо в світі не може мати тривалого існування.

Вказано тут ще й на те, що самовільно ніщо не створилося, але за Божим передбаченням і планом з Його волі все існуюче було створене. Воно, всупереч різним матеріалістичним гіпотезам, підкреслює дуже сильно те, що Бог привів до існування все, що раніше не існувало, і що ніщо не могло постати самовільно, але все, що наповнює Всесвіт, потребувало спланованого і спрямовано-

го акту Божеської волі. Існування Всесвіту не є примхливим самотворенням, або навіть, як його дехто бажав назвати, закономірним самовиникненням, але за незаперечним твердженням Слова Божого все сталося за постановою волі Божої. Тому тут вживається в абсолютному розумінні слово “створив” для означення введення до існування того, чого ще не було взагалі, без уживання будь-якої попередньо існуючої духовної сутності чи першоматерії, а також без необхідної будь-якого виду еманції від Бога.

У Слові Божім вказується ще на другий важливий спосіб творення, а саме: “формування”. “Не така, як оці (ідоли) частка Яковова, бо Він все вформував” (Єрем. 10:16). Формування, безперечно, потребує вже існуючого матеріалу, на якого накладається форму або вигляд даної ідеї. Тому в біблійній історії створення, у книзі Буття 1-3, згадуються різні способи творення вищих форм буття з уже існуючих нижчих його видів.

Коли ми згадуємо різновиди Божеської творчості, потрібно застановитися над тим, як Бог творив усе та як Він приводив Всесвіт до існування. Слово Боже дає нам на це дуже докладну відповідь: “Нехай Господа хвалять вони, бо Він наказав, — і створились вони, Він їх поставив на вічні віки, дав наказа, — і не переступлять вони” (Псал. 148:5-6).

Бог є великий Творець. Він творить усе словом Свого наказу: “Хай станеться!” Божий декрет — це непорушний Закон. Його відмінити не може ніхто. Він має силу дії у надприродному

й у природному світах. Він є виявом Божої незмішної волі в розвитку різних процесів дальшої Божої творчості. У кожному декреті Божому є неперевершений Його авторитет.

Інструментальним засобом у Божій творчості є Його Слово. Це ми дуже докладно бачимо з історії створення у перших розділах Біблії. Але з неменшою прецизійністю це саме є також potwierdжене в інших місцях Святого Письма. У Псалмі 33:4, 6, 9 читаємо: “Бо щире Господнє слово і кожен чин Його вірний!.. Словом Господнім учинено небо, а подихом уст Його все Його військо (тобто небесні світила)... бо сказав Він — і сталося, наказав — і з'явилося”.

Наведені вище слова є дуже важливим свідченням Святого Письма, яким відкидається і заперечується безособовий початок Всесвіту. Щирість слова і вірність чину відносяться тільки до особистості надприродної Істоти — Бога. Модерна матеріалістична філософія усіма силами намагається увести й закріпити між людьми хибне поняття самовільного і безособового початку Всесвіту. Але всі ті різновиди натуралістичної філософії стоять перед цілком нез'ясовною трудністю, якої їм ніколи не вдається подолати.

У першій мірі, Всесвіт, як ми його знаємо, не лише існує, але, починаючи від мікро- й кінчаючи аж на макро-космосі, він має усюди відповідно встановлену загальну форму. Всі атоми тих самих елементів, усі молекули однорідних речовин, усі ґратки тих самих кристалів, періоди орбіт зір або планет подібних розмірів є завжди ті самі без огляду на те, чи вони знаходяться в околиці Сонячної системи, чи по другому боці нашої Галактики, чи далеко-далеко у просторі Всесвіту. Швидкість світла є також та сама тут, як і по всьому Всесвітові, за

теорією відносності. Універсальна однастайність законів природи встановила одну струнку форму для всього існуючого в обсягу цілого Всесвіту. Докладними і незмінними законами весь Всесвіт має прецизійно накреслену форму. Якщо премудра надприродна Особа не спланувала і за волею Своєю не створила того дивного в своїй різноманітності та незвичайно складного в своїй суцільності, але струнко однастайного в своїй формі Всесвіту, то як міг він статися цілком самовільно без надприродного Архітектора та Творця?

А далі, якщо для аргументу допустити, що Всесвіт узявся якось сам із себе самовільно й безособово, то перед натуралістами стоїть друге важливе питання: “Що є людина?” Як у такому Всесвіті могла сама з себе створитися людська незвичайно складна особистість, яка думає, розважає, планує, творить, будує та володіє над матеріальною природою? Як людина могла сама з себе створити духовний світ і вилонитися духовною істотою? Не забудьмо того важливого факту, що безособовий початок Всесвіту ніколи не дозволить на жодне адекватне пояснення щодо форми Всесвіту, ані не насвітлить належно причини постання особистості людини з її душевними прямиами й духовними спроможностями.

Тому Слово Боже свідчить нам про Творця, Який є премудрою Особою, в Якого є щире слово та вірний чин. Творець небес і землі вчинив усе Своїм Словом, бо воно є виявом Його святої волі, воно є Його творчим наказом та Його авторитетним декретом. Бог каже і воно стається, Він наказує — і все за Його словом з'являється до буття.

Незаперечний факт того, що засобом Божеської творчості було Слово, стверджується також у Новому Заповіті в та-

ких словах: “Вірою ми розуміємо, що віки Словом Божим збудовані, так що з невидимого сталося видиме” (Євр. 11:3). Найперше мусимо запитати: Чому саме вірою ми розуміємо це, а не в інший спосіб? Належить ствердити, що всупереч нерозумним закидам безвірників у сторону віруючих, мовляв, віра — це здогад, недійсна вигадка, марновірство тощо, для правдивого віруючого в Бога віра має глибоке значення і конкретну важливість. За окресленням Слова Божого “віра — то підстава сподіваного, доказ небаченого” (Євр. 11:1). Правдивий християнин, який особисто знає Бога, вповні вірить Божому слову, бо воно є щире, правдиве і незмінне. Хто вірить у Бога та хто приймає Його слово за правдиве і вірне свідчення про Нього та про Його діла, той вірить у все те, що Бог об'явив у Слові Своїм Святим для всіх людей. Отже, воно не може бути вигадкою, ані здогадом, але воно є Спеціальним Об'явленням вічного й живого Бога — Творця світів для Свого розумного творива — людини. Боже свідчення у Його Спеціальним Об'явленні, безперечно, є правдиве, “Бож Бог правдивий, а кожна людина неправдива” (Римл. 3:4). Це філософи цього світу в своїй неправдивості здогадуються про все, тому маємо так багато різновидів філософій; це вчені різних ділянок науки творять про кожен річ свої гіпотези, тому вигадано так багато різних наукових теорій; це безглузді безбожники ухопилися за мрякобісне марновірство й навіть не знають, що в своїм нерозумі говорять всілякі нісенітничі.

Слово Боже також надійно стверджує те, що вірою в Бога та в Його слово “засвідчені старші були” (Євр. 11:2). Вірні Божі мужі, які прийняли Боже об'явлення і Божі обітніці, передали їх нам дуже докладно. Тому ми “вірою розуміємо,

що віки Словом Божим збудовані”, бо вірою ми отримуємо щирі Божі слова і правдиве свідчення про вірний Його чин — створення Всесвіту.

Бог є вічний Дух і засобом Його творчої діяльності є Його Слово, яким Він чинить усе. Серед небуття Він Словом Своїм покликав і вивів до існування весь Всесвіт з усім, що його наповняє. Коли ми віруємо в Бога, Який є всемогутній і для Якого нема нічого неможливого, не вже це так важко прийняти Боже свідчення і вірити в те, що Він створив усе Словом Своїм? Зовсім ні! Бо Бог Словом Своїм збудував віки, і світ, і нас Він створив у ньому, щоб ми вірили в Нього, любили Його і мали спільність з Ним.

Ап. Петро за натхненням Святого Духа також стверджує те, що Бог створив усе Словом Своїм: “Бо сховане від тих, хто хоче цього (тобто від безбожників, глузів і насмішників з Божої правди та з Його вірних дітей), що небо було напочатку, а земля із води та водою складена словом Божим” (2 Пет. 3:5). Люди, які не вірять у Бога й не хочуть знати Його з тієї причини, що не хочуть розлучитися з своїми гріхами, ані покинути свого безбожного способу життя, не можуть розуміти Божої правди, — вона є захована від них. Вони вибрали собі гріховну дорогу безвірників, на якій не можна збагнути глибин правди Божого Об'явлення, а зокрема про те, як Словом Своїм Бог створив небеса та землю. Вони також не можуть відчувати, як Бог зберігає весь світ Своїм Словом і буде берегти його аж до часу, коли Він розпичне Свій справедливий суд над усіма безбожниками, як написано: “А теперішні небо й земля заховані тим самим словом, і зберігаються для вогню на день суду й загибелі безбожних людей” (2 Пет. 3:7). Отже, бачимо, що не лише Словом Своїм Бог створив увесь світ,

але Своїм Словом Бог також зберігає весь світ і Словом Своїм Він судитиме грішний світ. Бог наш є Творець, і Вседержитель і Суддя світу. Тому тепер, коли Бог простягає ще Свою ласку та милість, є найогідніший час примиритися з Богом і прийняти Його спасіння від вічної загибелі.

Уже в першому розділі Святого Писання вказується на більше, як одну Особу в Божестві такими словами: "І сказав Бог: "Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою, і хай панують над морською рибою, і над птаством небесним, і над худобою, і над усією землею, і над усім плазуючим, що плазує по землі" (Бут. 1:26). Коли Бог сказав — "Створімо людину за образом Нашим, за подобою Нашою", — то, безперечно, Він тут не говорив до анголів, бо людина не є створена за образом і подобою анголів, але за образом і подобою Божою. У Святому Письмі написано — "за образом Нашим, за подобою Нашою", тобто за образом і подобою Осіб, Які є у Божестві. Хто ж є ті Божеські Особи, Які разом брали активну участь у створенні Всесвіту та людини?

У Єв. Івана 1:1-2 читаємо дуже важливе свідчення, написане за натхнення Святого Духа: "Спочатку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово. Воно в Бога було споконвіку". Отже, до створення Всесвіту були вже вічно існуючі Особи Божі: Бог-Отець, Бог-Син (Слово) і Бог-Дух Святий. Коли Бог творив світи, Він творив усе Своїм Словом — Господом Ісусом Христом, бо в дальшому тексті стверджується участь Другої Божої Особи в творчості: "Усе через Нього (Слово) повстало, і ніщо, що повстало, не повстало без Нього" (Ів. 1:3). У цьому реченні бачимо космічну величність і значення Слова Божого — Другої Особи Божої. Усе, що має

існування, не може завдячувати його комусь іншому, як Однородженому Синові Божому — вічному Слову. Але Христос не лише створив світи, Він створив життя, Він створив людину й дав їй світло правдиве, щоб вона могла розуміти Божу правду — "І життя було в Нім, а життя було Світлом людей" (Ів. 1:4). Протягом багатьох віків Бог об'являвся людям через вірних Своїх людей — пророків, аж прийшов час і Він об'явився людям через Слово Своє — через Однородженого Сина. "І Слово сталося тілом, і перебувало між нами, повне благодаті та правди, і ми бачили славу Його, славу як Однородженого від Отця" (Ів. 1:14).

Космічне Слово Боже було також Світлом правдивим, яке вказує людям на правдиву дорогу життя: "Світло правдиве був Той, Хто освічує кожну людину, що приходить на світ. Воно в світі було, і світ через Нього повстав, але світ не пізнав був Його" (Ів. 1:9-10). Друга Божа Особа — Ісус Христос був Творцем світу, був у світі й у спеціальний спосіб піклувався людьми, даючи їм мудрість, знання і пізнання правди — Він був Світлом Божим на дорозі їхнього життя. Але грішний світ Його не пізнав і не прийняв Його, тому надалі блукає в темряві життя, щоб не зганено гріховних учинків його (пор. Ів. 3:19-21).

Це саме Божеське Слово, яке було в Бога у вічності, як космічне Слово створило Всесвіт і людину, а, прийнявши людське тіло на Себе в Своїм першому приході на землю, стало втілене Слово. Так у цьому чудовому першому розділі Єв. Івана (1:1-18) якнай докладніше з'ясовані для нас біблійна теологія, космологія та антропологія, яких центром є Друга Особа Божа — Господь наш Ісус Христос: Однороджений Син, що в лоні Отця, Слово, що через Нього усе повста-

ло, і Слово, що сталося тілом, щоб ми бачили Його славу, як Однородженого від Отця. "Ніхто Бога ніколи не бачив, — Однороджений Син, що в лоні Отця, Той Сам виявив був" (Ів. 1:18). Тому без Христа ніхто не може знати Бога, ані прийти до Нього, бо Він сказав: "Я — Дорога, і Правда, і Життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене" (Ів. 14:6). За свідченням тих слів, ніхто не може знати Бога, ані прийти до Нього, як тільки через нашого Спасителя Ісуса Христа, Який перше мусив віддати Себе на заступницьку жертву примирення на хресті Голгофи, щоб дати нам можливість на очищення від гріхів і на прощення наших провин. Тому до-

рога до Бога є відкрита для всіх людей на землі через Господа Ісуса Христа. Хто ж не приймає тієї дороги і того способу до спасіння, які подав нам усім Бог через Ісуса Христа, той напевно загине навки. Як це важливо тепер, у час Божої ласки, примиритися з Богом через Його Однородженого Сина, Ісуса Христа, і прийняти цей невимовний дар спасіння! "Так бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне" (Ів. 3:16). Чи прийшли ви вже до Христа і чи віддали ви себе Йому на спасіння?

(Далі буде).

З історії речей

ПЕРШІ БУДИЛЬНИКИ

Перекази зберегли для нас цікаву історію. Кажуть, що учні стародавнього грецького філософа Платона постійно спізнавалися на заняття, що примусило його придумати будильник. Той найперший годинниковий прилад складався з двох поставлених один на одного чанів, над якими висіла велика посудина з водою. Рідина стікала в один чан, наповнювала його і, переливаючись через край, збігала в

другий. Повітря, стиснене вагою води, з нижнього чана вузькою трубкою надходило до металевого флейтиста. Той подавав сигнал.

Не менш оригінальний будильник винайшов у XVII ст. угорський майстер Томаші. Його годинник був із спеціальною підставкою, в яку насипали порошок. У призначений час по ньому бив молоточок — лунав оглушливий вибух.

ЗВІДУСІЛЬ

• Маленька ніжна сніжинка народжується високо в небі з крапельок атмос-

ферної вологи. Дивовижне мереживо може розтанути за одну лише мить і мо-

же пролежати двісті тисяч років, якщо впаде в центрі Антарктиди. Велике сімейство сніжинок. Воно нараховує майже п'ять тисяч видів. Кожен з них має свій прозорий малюнок, своє білосніжне мереживо. Сніжинка важить лише один міліграм. Та наприкінці зими сніг вкриває площу 120 мільйонів квадратних кілометрів земної поверхні. А це вже мільярди тонн. Кожен сантиметр снігового покриву дає тридцять тонн води на гектар поля.

• У Мексиці під час розкопок знайдено рештки досі невідомої на Землі істоти. Її скелет має хребет, плечові кістки і утворення, подібні до рук. У схожому на собачий черепі нема очних западин, однак з його форми можна припустити, що тварина мала хобот.

• Незважаючи на вік, найстаріша довгожителька Іраку Шакле Фальчі (їй недавно виповнилося 140) самостійно веде своє невеличке господарство. Поки що вона жодного разу не зверталася до лікарів. Серед нащадків бабусі — 74 онуки й правнуки.

• Щосекунди наша планета одержує від Сонця майже 65 мільярдів кіловат-годин енергії.

• Сантос Альваро Рейес з Гондурасу плавав біля берега на автомобільній камері і непомітно був віднесений вітром і течією у відкрите море. Легковажний купальник протягом трьох діб дрейфував без води і їжі по Тихому океану, в районі, де часто полюють акули. І от коли знесилена людина втратила всяку віру врятуватися, несподівану допомогу подала зграя дельфінів. Вони почали із

знанням справи обережно штовхати камеру до берега, і кінець кінцем Рейес висадився на пляжі в Нікарагуа.

• Непал часто навідують всілякі експедиції, мета яких знайти так звану "снігову людину". Дехто стверджує, що в горах Дхаулагіри бачив її на власні очі.

• На кладовищі в Джексонвілі (Флорида) звертає на себе увагу напис на одному пам'ятнику: "Присягаю, що ніколи більш не одружусь".

• Кожну секунду в землю ударяє близько ста блискавок.

• У крові є різні тільця, у тому числі гемоглобін. Червоне забарвлення крові залежить від заліза, яке є в гемоглобіні.

• У водоплавної птиці пір'я покрите жиром речовиною, яку виробляє спеціальна залоза. Птахи дзьобом переносять її і змащують пір'я. Таке пір'я не змочується водою.

• Туман здається непрозорим тому, що промені світла, проходячи крізь крапельки води, з яких він складається, заломлюються цими крапельками і розсіюються в усіх напрямках.

• Прохолодної пори водяний равлик ампуларія, що мешкає на американському континенті, дихає переважно з допомогою зябрових утворень. Коли ж настає спека і вода збіднюється на кисень, равлик висовує з води спеціальну трубку і починає дихати легенями.

• Селяни Індії запахом гірчиці відлякують гадюк, намазуючи нею пороги. В Англії синтезовано порошок із надзвичайно різким запахом гірчиці. Такий бар'єр не долає жодна годюка.

У СВІТІ РОЗУМНИХ ДУМОК

Коли тебе проковтнула паща, пригадай Йону: він зумів звернутися звідти. — Едісон

У людей зло виростає з добра, коли не вміють керувати і належно користуватися добром. — Демокрит

Будь не взагалі добрим; будь добрим для чогось. — Торо

Принось радість іншим! І ти побачиш, що радість радує. — Фішер.

Бережися людини, яка хвалиться своїми чеснотами. — Ешенбах

Уникай підлесників — це переодягнені злодії. — Пенн

Сперечатися вміють багато хто, але мало хто вміє звичайно бесідувати. — Олкот

Коли природа залишає дірку в чийомусь розумі, вона звичайно заліплює її товстим шаром самозадоволення. — Лонгфелло

Треба багато вчитися, щоб усвідомити, що знаєш мало. — Монтень

Що особливо кривдно, це те, що розум людський має свої межі, тоді як глупота людська безмежна. — Дюма-син

Є три види неучтва: не знати нічого, знати погано те, що знають, і знати не те, що належалося б знати. — Дюкло

Природа — храм, а людина в ній — жрець, тому і буває краса. А коли природа — храм, а людина в ній — хам, нічого, окрім плачу в домі не виходить. — Л. Лиходіїв

Наші недоліки не шкодять нам, коли ми їх знаємо. — Ліхтенберг